

ЗА МИСИЯТА НА СЪВРЕМЕННИЯ БЪЛГАРСКИ ЕЗИКОВЕД

Доц. д-р Владислав Миланов

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Резюме. Статията разглежда въпроса за ролята на съвременния български езиковед при сложните процеси на кодификация на книжовноезиковите норми. Текстът е обвързан със 75-годишнината на именития български езиковед проф. д.ф.н. Владко Мурдаров. Обект на анализационните наблюдения в текста са проблеми, свързани с кодификацията на книжовноезиковите норми, с учебните програми и учебниците по български език в средното училище; с понятието езикова политика, както и с въпросите за публичния образ на българския език в медийното пространство. Направен е кратък обзор на важни исторически процеси, които осмислят развитието на българския език и на науката за него. Обобщени са важни според автора черти, които трябва да притежава всеки съвременен езиковед – дълбочина на лингвистичните познания в синхронен и в диахронен план, усет към динамиката на езиковите процеси, за да може обективно да отразява сложните процеси на езиковия развой, като ги обвързва със сложните и динамични процеси в общественото развитие.

Ключови думи: норма и съвременна кодификация; езикова политика; динамика на езиковите процеси; българският език в публичното пространство

Българският език, както и науката за него имат сложна историческа съдба, предопределена от спецификата на социално-икономическите процеси в България. Език на многовековна традиция, чието начало се корени още в IX век; език, който преминава през динамични процеси, трансформиращи сложната му материя от синтетичен език, в който отношенията се изразяват чрез падежи, до аналитичен език, разгърнал редица съвременни способности за изразяване, най-същественният от които безспорно е отпадането на падежната парадигма като категория. Този процес е изключително сложен и е предопределен от различни езикови и извънезикови фактори, които са добре обяснени в българската лингвистика – историческа и съвременна. Той е свързан с тежката историческа участ на България да попадне под няколковековно робство, в което на практика спират да съществуват институциите и да се развива образованието. За всеки изследовател, историк на книжовния език, азбучна истина е, че това са два от основните фактори, които

определят езиковото развитие. Без функционираща администрация и без образователни институции е невъзможно да се разгърне езиковото строителство с онези мащаби, които са естествен източник на книжовноезиковия живот и образно казано, са неговата кръвоносна система. Не без значение е, че по време на турското робство основната грижа на българското население е да се съхрани като род и като идентичност; да оцелее. Препитанията на средновековния масов българин са свързани с осигуряването на прехраната и с опазването на семейството от поробителя. От една страна, това води до много силно разчленяване на общностите, които се изолират, за да се предпазят и съхранят. Това е предпоставка и за силната диалектна разчлененост на българския език. От друга страна, съсредоточава основната функция на човека – да живее и да създаде семейство, до оцеляването. За елитарност в съсловията е почти невъзможно да се говори с оглед ролята на елитарното общество за поддържането на висока култура и на висока литература, създадени на високообработен език. Поробителят поглъща и бита, и духа на поробения. Редом с тях заглъхват и основните езикови функции. Трудно може да бъде оспорена идеята, че един сложен език със сложна парадигма от падежни флексии, какъвто е старобългарският език, може дълго да бъде поддържан в този висок регистър сред население, което се е самоизолирало, за да се съхрани; в общество, в което основната роля на човека е да осигури физическото оцеляване и своята битийност; в общество, в което духовните потребности са потиснати под историческите повели на робското време. Това е основа, при това аргументирана, че по същество, книжовноезиковата традиция преформулира и преосмисля динамиката на едни процеси, продължили от XI до XVII век, а през Възраждането се оформя нова формация, която стъпвайки на базата на езика основа очертава своя съвременен облик като сложна борба на надмощие между отделните диалекти, в която ключов фактор се оказват, разбира се, социално-икономическите процеси през 30 – 40-те години на XIX век, разгърнати в централните балкански и в подбалканските говори.

През Възраждането българският книжовен език се изгражда в изключително динамична и усложнена ситуация, породена както от редица езикови специфики, така и от многоликата социално-икономическа действителност; от процесите на завръщане на българите емигранти в чужбина; от зараждането на българската граматична традиция; от появата и развитието на възрожденския печат и много други. Силният дух на българския възрожденски човек, съчетан с грижата му за създаване на свободна държава – със своя независима от поробителя територия; със свои институции; със свой език, който има многовековна традиция, е една от предпоставките за освобождението на България и заявка за оформянето и развитието ѝ като свободна територия.

Първите български езикословци от Възраждането имат нелеката задача да намерят очертанията на новоизграждащия се език измежду силно разпокъсаните диалекти, чиито модели по-късно лягат в неговата основа на базата

на централните балкански говори; измежду силното черковнославянско влияние, наследник на богатата старобългарска традиция. Неслучайно в началото на Възраждането развитието на езика и началните етапи на оформяне на науката за него са съпътствани от толкова сложни процеси на различно влияние.

След Освобождението закономерно продължават редица важни и сложни процеси, свързани с установяването на граматичния строеж, с обогатяването на лексиката и с решаването на правописните въпроси, които стават все по-важни за обществото. Правописът е и потребителско явление и в този смисъл конкуренцията на толкова различни правописни течения води, в крайна сметка, до така наречения отечественофронтovski правопис, който се приема и за голямата реформа в историята на съвременния български правопис. Това е времето, в което вече са наложени от предходните десетилетия и се налагат в българската езиковедска традиция имената на Беньо Цонев, Стефан Младенов, Любомир Милетич, на акад. Александър Теодоров-Балан, на уважаваните професори от Катедрата по български език на Софийския университет Л. Андрейчин, Ст. Стойков, К. Мирчев и други, които разгръщат своята научна и преподавателска мисия най-вече през 60-те – 80-те години на XX век.

Особено учените от така нареченото трето поколение – университетските професори Л. Андрейчин и неговите ученици и последователи, оформят съвременната представа за строежа на българския език и на неговите функционални стилове.

Без съмнение един от най-достойните ученици на професор Любомир Андрейчин е проф. д.ф.н. Владко Мурдаров от Института за български език. В съвременното езикознание името му се нарежда до най-достойните представители на съвременната лингвистика, като Петър Пашов, Христо Първев, Русин Русинов, Венче Попова, Стефан Брезински, Валентин Станков, Йордан Пенчев, Иван Куцаров, Василка Радева, Руселина Ницолова и други.

Научното наследство на проф. Мурдаров е фундамент, върху който ще стъпват поколения български лингвисти, които ще ползват резултатите от безспорните му научни приноси.

Владко Мурдаров като доайен на езиковата бележка

Езиковата бележка е може би най-прагматичният лингвистичен жанр. Тя е кратка като съдържание, но в същото време е достатъчно съдържателна, за да постави един актуален езиков проблем и да го разгърне във всички възможни аспекти, които са нужни и на обществото, и на науката като картина за състоянието на редица езикови процеси. Именно поради това тя „тревожно“ отговаря на въпроси, свързани с уместни и неуместни употреби; с отклонения от нормите на новобългарския книжовен език; с анализа на динамични състояния, които естествено придружават редица езикови явления. В съвременната българска лингвистика трудно ще намерите името и присъствието на езико-

веди, които да не са писали езикови бележки. И по този начин са намалявали дистанцията между кабинетната наука и потребностите на езиковия носител да познава проблемите на своя език от различно естество, но винаги пряко свързани с конкретни речеве употреби.

От Балан до днес езиковата бележка има своя задълбочена история, която се нуждае от пълно описание, защото, по същество, съпътства езиковите процеси, наложени като норма в граматиките и в речника на българския език.

Смело мога да кажа, че в стотиците езикови бележки на проф. Мурдаров са описани проблеми, които вълнуват както езиковедите, така и езиковите потребители. Достатъчно е човек да погледне библиографията на професора, и особено последните му книги, за да се увери, че широтата и мащабите на научните му дирения и на отговорите на актуалните въпроси, свързани с тях, покриват като разнообразие всички важни проблеми на езика от различните му равнища – от фонетиката и правоговора до морфосинтактичните, стилистичните бележки и до бележките, свързани с езиковата култура и със състоянието на съвременната българска лексика. Езиковите му бележки са написани винаги по конкретен повод и са представени ясно и достъпно. В тях професорът умело вплита широката си подготовка на езиковед, който познава езиковите процеси както в диахрония, така и в синхрония. Бележките му всъщност съчетават най-доброто от предходната традиция с погледа на съвременния изследовател, школуван в духа на уважението и обичта към българския език. Ето защо неговите текстове, не само езикови бележки, а изобщо, са образец в съвременната лингвистика за изключително прецизно и задълбочено проникване в езиковата проблематика, което разгръща езиковото явление във всички възможни контексти, които разрешаването на проблема изисква.

Като структура, като избор на проблематиката и като убедителност на аргументите неговите текстове на езикови бележки са ненадминати в своя научен принос, и най-вече в ползата им за носителите и потребителите на българския език. Те са снимка на езикови процеси и явления, които са силно повлияни от различни фактори, като публично говорене, медийно влияние, политическа реч, съвременни социални мрежи и други. И винаги препращат към книжовно-езиковата норма като представителна формация, която маркира интелигентната реч в среда, която изисква културно присъствие и културно говорене; среда, която съобразява речта със събеседниците, институционалната принадлежност по отношение на престижно/непрестижно и официално/неофициално.

Може още по-смело да се обобщи, че текстовете на езиковите бележки на проф. Мурдаров всъщност са израз именно на неговата аристократичност и академичност, преплетени с умението му да долавя и най-малките езикови движения, за да ги опише и анализира.

Съвсем не е случаен фактът, че в своя професионален път проф. Мурдаров е обучил стотици студенти от различни институции, като НАТФИЗ и СУ,

на които е предал своята безгранична обич към езика и ги е научил да долавят неговия пулс: дали когато трябва да се реализират като актьори, за които произношението е белег за идентификация и част от екранното присъствие, или когато е подготвял специалистите по публична реч, на които е предал тънкостите и съвършенството на българската произносителна система. Или пък в своите лекции по езикова култура пред студенти от различни специалности на СУ, но най-вече на студенти от специалността „Немска филология“. Както в текстовете си, така и в своята преподавателска работа професорът влага енергия, знания и опит, които ще го оставят в паметта на неговите студенти като задълбочен и всеотдаен преподавател езиковед.

Владко Мурдаров и образът на българския език в медийното пространство

Представителите на едно от най-талантливите поколения български езиковеди, които имат безспорен принос в развитието на българската модерна лингвистика, съвсем неслучайно развиват теоретично, но подкрепят и с практиката си, понятието за **езикова политика**. Не онази езикова политика, която непрекъснато тласка съвременните български политици към създаването на закон за българския език, който изобщо не е нужен нито на езика, нито на потребителите му, а към ежедневната грижа, проявена чрез теоретични разработки, чрез коментар в медиите и чрез разработването на езикови бележки. Като се започне от „езиковите тревоги“ на проф. Андрейчин и се стигне до телевизионното предаване „Език мой“, всъщност съвременната ни действителност разполага с мощно оръжие за осведомяване на обществото по важни проблеми от динамиката на съвременната българска реч. Радиолекциите от времето на акад. Виденов и на проф. Венче Попова, рубриката на Борислав Георгиев по Националното радио, телевизионното предаване, посветено на езика, с автор Георги Колев от СУ „Св. Климент Охридски“, са част от грижата на българските езиковеди в медийното пространство да бъдат разгръщани проблемите на българския език, при това не само по поводи като 24 май, който неминуемо е обвързан с институционалното признание пред силата на българския език, на българската духовност и на българската култура.

Измежду всички тях предаването на проф. Мурдаров по Българската национална телевизия има най-сериозна институционална тежест; достига до най-голям брой потребители и това не е без значение именно заради посланията и заради грижите към състоянието на съвременния език, чрез които се оформя и част от инструментариума на понятието езикова политика.

От изключителна важност за всеки съвременен езиковед е да разбере, че кабинетните занимания и разработването на теоретични трудове са само част от призиванието му да служи на езика и на употребите му в обществото. Всеки български изследовател на речта ни трябва да намери и онези практически пътеки, през които да разпространява светлината на научните си дирения сред

потребителите на родния ни език или пък сред своите ученици. Този път не е свързан само с телевизионния ефир и с публичното пространство на радиото и на социалните мрежи, които стават водещ информационен източник за обществото ни днес. Този път може да бъде обвързан със създаването на традиция за младите изследователи, които ще пренесат уважението към езика и към науката за него, чрез специализирани конференции, в които да изразят своите начални приноси и да направят първите си стъпки в света на лингвистиката. Свят сложен и необятен; свят, който е толкова жив и динамичен, колкото е самият език. Такъв принос в съвременната ни действителност има доц. д-р Красимира Чакърова от Катедрата по съвременен български език на ПУ „П. Хилендарски“, която със свои ученици, последователи и съмишленици организира преди 25 години студентска научна конференция, която се превърна във форум за обмяна на научни идеи и в школа, в която смело правят своите първи изследователски опити редица млади филолози. Конференцията има своя безспорна традиция, която има широк отзвук както у нас, така и в чужбина. И днес поддържа буден пламък на обичта към езика и към литературата.

Друга форма, която съчетава високото теоретично обобщение с целенасочените практически ползи, е проектът на проф. д.ф.н. Мариана Георгиева от Института за български език. Проектът е на тема „Езикова личност и езиково съзнание“. Екип от специалисти разработва актуални проблеми, свързани с българския език в публичното пространство. Създаден е корпус, в който са обобщени различни отклонения в българските печатни медии. Ето това бих определил като ясна и истинска грижа за езика. На институционално равнище и от специалисти с необходимата експертност.

Искам да спра вниманието си и върху телевизионните коментари на проф. Мурдаров в съботно-неделните сутрешни предавания на Българската национална телевизия. Присъствието на професора в тях увлича телевизионните зрители и те се включват със свои въпроси, на които намират кратък, но много ясен е точен отговор. Тези предавания са своеобразна кратка енциклопедия по наболели въпроси на българската реч в нейната битийна ежедневност. Съвременният езиковед, по примера на професор Мурдаров, трябва да осъзнае това необходимо присъствие в публичността не само защото го дължи на българина; не защото търси телевизионно присъствие, а именно защото показва на българите, които обичат своя език; които го разпознават като белег на националната си идентичност, че има изследователи, които стоят „на своя езиков пост“ и в тяхно лице езиковата личност може да намери компетентен отговор и съвет по актуални въпроси.

Със следващото изречение със сигурност ще предизвикам гнева на част от колегията, която разбира тази своя грижа като безрезервна отдаденост към проблемите на съвременното обучение по български език в началното и средното училище. Цели авторски екипи от университетски преподаватели

са ангажирани в писането на учебни тетрадки, учебници и учебни помагала за учениците от началното и средното училище. В това няма нищо лошо и не е повод за гневен коментар, ако преди това авторите на тези учебници, в духа на добрите университетски традиции, са обезпечили своите студенти с актуални помагала и учебници, които да подпомогнат процеса на изграждането на специалиста филолог. Големите университетски професори от така нареченото четвърто поколение езиковеди имат свой безспорен принос в създаването на учебници за нуждите на средното училище. Но преди това са създали ненадминати за времето си, а и до днес, образци на учебна литература по специализираните езиковедски дисциплини, които преподават в университетските аудитории. Мисията на съвременния български езиковед – университетски преподавател, е на първо място да обучи специалистите, които ще преподават роден език и литература, а след това да подпомогне като експерт или като консултант създаването на учебни единици, предназначени за българското училище.

Белег на висок професионализъм е да се доверим на българския учител като автор на учебници, защото той е възпитаник на университета; защото той е школуван в духа на високото знание във висшето образование, което е пренесло тази подготовка в училището; защото той познава спецификите на училищното образование, като го разгръща с оглед на редица други специфики като равнище на ученика, потребности, съобразени с възрастта му и много други фактори, обвързани с цялостната концепция за изграждането на езикова личност – четене, семейно възпитание и говорене вкъщи, речев етикет, умение за учене, комуникация – в училището и в живота извън училището.

В обобщение: образът на професор Мурдаров оставя дълбокото усещане за дълбочина на теоретичните разсъждения, но и за практическа приложимост на знанието и на книжовноезиковата норма за едно толкова специфично и уникално явление, каквото е езикът в сложната му и многолика обвързаност с процесите, които съпътстват общественото развитие. На този фон публичните изяви на професор Мурдаров са сложен ангажимент, който отнема от времето на изследователя, но това време всъщност е послание към човека и към обществото в непрекъснатия разговор за езика.

Нескромно ще обобщя, че този тип прояви имат и конкретни значими измерения по отношение на съвременните проблеми, свързани например с агресията. Вече повече от 15 години с доц. Надежда Сталянова и с проф. Василка Радева обобщаваме в различни публични формати, че проявите на речевата агресия отдавна са преминали границите; че в публичната реч е недопустима употребата на обидни и нецензурни думи, защото ефектът се мултиплицира в речта на българина на принципа: щом така говорят публичните лица, защо аз да не говоря така. Резултатът е не просто притеснителен и не просто тревожен. Резултатът е страшен. Обидата прониква в българското общество като

туморно образуване, което не се спира пред нищо. Което не признава нито гражданската, нито административната ни претенция за интелектуализация на речта и демократизация в общуването. Речевата агресия трябва да бъде още по-сериозно наказвана в българското законодателство. Да се възприема като първата стъпка към по-страшното: към физическата саморазправа с човека. И макар да е спорно кое убива по-силно – думите или физическият удар, става дума за опасно явление, което, на първо място, трябва да бъде коментирано от езиковеди, психиатри, педагози и всички, които жадуват за постигане на ред в обществото ни.

Целият творчески път на професор Мурдаров е всъщност едно такова служене в името на езика. Медийните му послания за езика към обществото и към публично говорещите хора са ясно и категорично отправени. Речта на публичните лица – политици и журналисти – трябва да бъде образец. И това не е клише. Това не е евтината популярност на някои съвременни езиковеди, които се опитват „да взривят“ нормата, защото езикът е динамичен и узусът налага нови стандарти. Не, това е грижата на духовно извисения езиковед, школуван в духа на българската лингвистична традиция, да отстоява изисканата и уместно съобразена реч да влиза във всеки български дом в своята култивираност и местна употреба, съобразена с образованието и възпитанието като ключови елементи от личността на всеки човек. А нормата е динамична и когато се промени, ще има повод за следващите езиковеди да отстояват тези промени.

Лингвистичните трудове на Владко Мурдаров – от историята на книжовния език до върховете на съвременната лингвистика и речниковото строителство

Правописният речник на българския език (Murdarov et al. 2012) е дело със значение за цялото българско общество. Неслучайно в своя първоначален образ Институтът за български език е създаден като звено за създаването на този речник. Промените в социално-икономическото развитие на обществото неминуемо водят и до промени в речниковия му състав основно. Тези промени трябва да бъдат отразявани разумно и прецизно така, както кодификацията според концепциите на Пражката лингвистична школа повелява. За тези промени, на първо място, се изисква от кодификатора задълбочено познаване на съвременните езикови процеси, поставено в широкия контекст на техния исторически развой. Втората основна характеристика на съвременния кодификатор езиковед е решителността му да осмисля езиковите процеси в полето на дублетността, за да бъде равноправно поставено отношението на конкуренция между отделните езикови единици в случаите, в които конкуренцията категорично показва надмощие на единия модел над другия. Професор Мурдаров е именно от онези български езиковеди, които отстояват своите

концепции за правописа на българския език, базирани на разностранните му задълбочени познания. Въпреки че в обществото често се поставят някои въпроси около езика, като членуването например, кодификаторът не се поддава на безпочвените заявки за бърза промяна в посока на опростяване и разумно пази онези правописни норми, които имат свое историческо минало, но имат място и в съвременната книжовноезикова норма. Спорове често предизвикват и правилата за изписването на сложните думи. Никой не може да отрече, че има случаи, при които се поражда колебание, но системата, която проф. Мурдаров е подредил, като цяло, систематизира правилата за правописа при сложните думи и не само. Правилата трябва да се усвояват още от училище. Много лесно е да изразяваш недоволство, без да си положил усилия. Когато студентите първокурсници изразяват своите притеснения от усвояването на тези правила, винаги ми се налага да им обясня, че не полагат усилия, за да разберат тези правила и да ги прилагат. Правя и една съпоставка, която може би не е толкова уместна. Винаги им казвам, че ако в тази зала правим тестове по езикова култура, в други зали специалистите оперират човешко тяло и това наистина е отговорно и трудно. Да усвоиш правилата на родния, а и на чуждия език, изисква време, четене и усилия. В този смисъл е лесно да критикуваш направата на един речник, но малцина са тези, които дръзват да го създадат. И в Нов правописен речник на българския език – 2002 г., и в Официален правописен речник на българския език – 2012 г., умерено са преценени и кодифицирани онези правописни явления, които трябва да влязат в словника на речника. Техният избор е резултат от сложна преценка и затова ролята на главния редактор е от изключително значение. Решенията за правописа изискват комплексно както знания, така и решителност. А проф. Мурдаров има както професионална, така и гражданска смелост да ръководи екипа за създаването на речника.

Ролята на Владко Мурдаров като преводач от няколко езика също е приносна и безспорна. Пословичен с преводаческия си труд, професорът неуморно продължава да работи с текстове, през които превежда не само съдържанието, но и посланията на различни народи, претворени в художествения текст. Всеки знае, че работата на преводача е сложна. Усвояването на чужд език – също. Днес младите хора в България още от ранна възраст изучават чужди езици, преди да са усвоили правилата на собственения си език. Да учиш език, е богатство, защото можеш да познаваш една култура в оригинал. Но да подценяваш усвояването на собствения си език за сметка на чуждия език е равно на пресъпление. Спрямо народа и държавата ти, спрямо личността и спрямо силата на българската реч, съхранила ни толкова векове като нация. Безспорно вече е, че студентите в редица специалности на Университета се справят по-добре с изразяването и с писането на чужд език, отколкото на родния си български език. И това е израз не само на желанието да научиш добре чуждите езици,

за да отидеш в чуждата страна. Това е резултат от недобре осмислените стратегии на българската образователна система по отношение на преподаването на родния език в средното училище. Именно това вече определя и факта, че английският език не се възприема като чужд език, а като език код, през който се осъществява общуването в целия свят.

На последно място в този текст ще обърна внимание на дълбоката теоретична мисъл на проф. Вл. Мурдаров и на умението му да разгръща езиковите явления в широк контекст. Работите му в областта на словообразуването са пример за изключително подредена парадигма, която описва моделите на създаване и сложните процеси на образуване на българската дума. За разлика от езиковеди, които лесно пренасят чуждоезикови теоретични практики, като ги приспособяват невинаги адекватно към българския език, проф. Мурдаров се нарежда до големите имена на онези български лингвисти, които от наблюденията си създават теоретичния модел и с това правят оригинална българската лингвистична подредба на езиковия свят. И този подход се прилага последователно без значение дали трябва да подреди света на думите, или пък трябва да представи виенската славистика и българското езикознание; да подреди историческите процеси в българския език, или пък да разгърне аспекти от съвременното му състояние.

Мисията на съвременния български езиковед е именно това: стъпвайки на дълбоката си теоретична подготовка, да има ухо и усет за динамиката на съвременните езикови процеси и да ги описва обективно. Езикът е жива система, която се променя непрестанно с развитието на обществото. Ролята на езиковеда е да долавя пулса на езика и да го подрежда в научна картина, която да съхрани като моментна снимка на състоянието му в този времеви отрязък. Отдавна отминали са времената, в които езиковедът може със стрелящ показалец да налага норми или пък да моделира обществени нагласи. Все по-неадекватни са „грижите“ на българските политици за опазването на езика и на книжовноезиковото наследство. Често безпочвени са „тревогите“, че езикът ни обеднява; че трябва да отпадне правилото за членуване при съществителните имена от мъжки род; че е време за промени. Кодификацията на тези промени е много сложно дело. Затова я определят като консервативно явление. А езикът продължава своя живот, определян от живота на обществото. И е толкова богат и наситен, колкото богата и наситена е мисълта на индивида, който го използва, за да общува. Промените, които е претърпял българският език, са мащабни и е трудно да са определи какво ще бъде неговото бъдещо развитие. На този етап е достатъчно да проявяваме грижа за интелектуалното развитие на обществото, която започва от семейството, преминава през училището и се вписва в социалните структури на обществото. Обединителната нишка на тези вериги трябва да бъде осъзнатата необходимост от четенето на стойностни текстове и силното образование по роден език в средното училище.

ЛИТЕРАТУРА

МУРДАРОВ, В.; ДИМИТРОВА, М.; АЛЕКСАНДРОВА, Т.; СТАНЧЕВА, Р.; ЧАРАЛОЗОВА, К.; ТОМОВ, М.; ПАСКАЛЕВ, Н.; СТОИЛОВА, И.; КУНЕВА, И., 2012. *Официален правописен речник на българския език. Глаголи*. София: Просвета – София. ISBN 978-954-01-3154-2.

REFERENCES

MURDAROV, V.; DIMITROVA, M.; ALEKSANDROVA, T.; STANCHcheVA, R.; CHARALozOVA, K.; TOMOV, M.; PASKALEV, N.; STOILOVA, I.; KUNEVA, I., 2012. *Ofitsialen pravopisen rechnik na balgarskia ezik. Glagoli*. Sofia: Prosveta – Sofia. ISBN 978-954-01-3154-2. [in Bulgarian].

ON THE MISSION OF THE CONTEMPORARY BULGARIAN LINGUIST

Abstract. The article deals with the role of the contemporary Bulgarian linguist in the complex processes of codification of literary-linguistic norms. The text is linked to the 75th anniversary of the eminent Bulgarian linguist Prof. Vladko Murdarov. The object of the analytical observations in the text are problems related to the codification of literary-language norms, to the curricula and textbooks on Bulgarian language in secondary school; to the notion of language policy, as well as to the issues of the public image of the Bulgarian language in the media space. A brief overview is given of important historical processes that have shaped the development of the Bulgarian language and its science. The author summarizes the important features that every contemporary linguist should possess - depth of linguistic knowledge in synchronous and diachronic terms, a sense of the dynamics of linguistic processes in order to be able to objectively reflect the complex processes of language development, linking them to the complex and dynamic processes of social development.

Keywords: norm and contemporary codification; language policy; dynamics of language processes; Bulgarian language in the public space

✉ **Dr. Vladislav Milanov, Assoc. Prof.**

ORCID iD: 0000-0002-8920-5621

Department of Slavonic Philologies

University of Sofia

15, Tsar Osvoboditel Blvd.

Sofia, Bulgaria

E-mail: vladislavmilanov77@abv.bg